

ЦЪРКОВЕНЪ ВЕСТНИКЪ

СЪ БЕЗПЛАТНА

АБОНАМЕНТЪ: I. За църковни учреждения и др. за година 130 лева, за месеца 80 лева (плати се на месец); II. Мо годишен и въ пр. вестникъ—100 лв. С което се отнася до турката, да се адрес

2791
Тукъ, пл. Св. Неделя
Богомол. Ф-тетъ, Дар.

СЕДМИЧНО ИЗДАНИЕ

СЪ ПЛАТНА ПРИТУРКА „ДУХОВНА КУЛТУРА“ — списание за религия, философия, наука и изкуство.

ия: За всички абонати, учители, частни лица и ими на два пжти; за 6 инъ пжтъ; за 3 месеина (абонаментът е салева. III. Само „Църковенъ и култура“—40 лв. Всичко, е въ вестникъ“ и приюдъ, Редакцията на „Ц. В.“

Непомъстени ръкописи не се връщатъ. Всички парични суми да се изпращатъ до Св. Синодъ. Обявления, само предплатени, се печататъ на последнитъ страници. Плаща се: 10 лева за заглавие, 5 лева за дата, 5 лева за подписъ и за всъка останала дума по 2 лева. Официалнитъ обявления на църковнитъ учреждения се изпращатъ направо въ Администрацията; частни обявления се приематъ и чрезъ агенциитъ — последнитъ получаватъ 30% отстъпка

СЪ ДАНИЕ:

1. Народобудители. — † Софийский Стефанъ.
2. „Твоята вѣра те спаси“. — † Пловдивский Кирилъ
3. Родниятъ светецъ. — Йорд. п. Илиевъ.
4. Човѣкътъ като творецъ. — Ст.
5. Минало и настояще.—Свещ. Илия п. Николовъ.
6. Изъ духовната съкровищница на Църквата.
7. Художественъ отдѣлъ.
8. Бележки и отзиви.
9. Изъ печата.
10. Официаленъ отдѣлъ.
11. Седмиченъ прегледъ на събитията.
12. Църковна и обществена лѣтопись: I. У насъ; II. Въ чужбина.
13. Обявления.

† Софийский Стефанъ.

Народобудители.

Една отъ труднитъ работи въ живота е самопреценката. Още Сократъ е забелѣзалъ, че самопознанието е най-деликатно и най-мжчно отъ всичко, което човѣкъ познава и преценява. То е началото на мъдростъта, изтъкана отъ различни нишки, отъ свѣтлини и сѣнки, тонове и полутонове, като синтезъ отъ преценки на положителни и отрицателни качества. Въ тази сложна тъканъ на мъдростъта, въ тѣзи преценки, не всѣки може да упати единъ ясенъ погледъ, една обективна мисль, едно духовно равновесие. Опасността отъ изпадане въ крайности винаги дебне самопреценката. Винаги ние можемъ да надценимъ или да подценимъ себе си. Първото, разбира се, по-често се срѣща. За насъ, българитъ, обаче, като че ли самоподценяването е обикновено явление. По редъ обективни и субективни, културни и исторически причини и условия, ние, българитъ, сме голѣми песимисти. Намъ, като че ли, е чуждъ свѣтлиятъ оптимизъмъ на славянската раса, макаръ да се чувствуваме не само нейна клонка, но и нейно класическо огнище. Нашиятъ песимизъмъ ни кара да диримъ и въ най-положителнитъ и най-свѣтли прояви на своя духъ недостатъци, обстоятелство, което ни прави недоволни отъ себе

си. Това, разбира се, е крайностъ, както е крайностъ да се въздигатъ и идеализиратъ недостатъцитъ. Ако едното води къмъ разочарование, другото заслѣпява и заблуждава и води къмъ самозалъгване и падение.

Ето защо, не трѣбва да подценяваме себе си, нито пъкъ да се надценяваме. Често се говори, че у насъ народностното съзнание и съзнанието за общественъ дългъ не е много силно развито. Ние като че ли забравяме легионитъ свѣтли герои, които сложима кости по бранитъ полета за защита и обединение на своята родина. Като че ли забравяме какво сме сторили въ разстояние на половинъ вѣкъ въ просвѣтно, социално, стопанско, изобщо въ културно отношение, безъ да говоримъ за великия ни исторически пжтъ.

Това припомняме не отъ суетна национална гордостъ, а отъ желание да посочимъ истината. Нашиятъ черенъ песимизъмъ трѣбва да изгори въ пламъка на голѣмата беззаветна любовъ къмъ родината. И това трѣбва да бжде не изкуствениятъ националистически ентузиазъмъ, създаванъ чрезъ копирана отвънъ фразеология и идеология, а трѣбва да бжде жертвената любовъ на нашитъ народни будители, чиито свѣтли образи всъка година въ празника на Рилския Чудотворецъ навестяватъ нашето общество всѣкидневие, за да го раздрусатъ съ могщия поривъ на своитъ вѣлики дѣла и съ сиянието на своитъ чисти образи.

Споредъ насъ, вмѣсто да се лутаме по чужди идейни пасбища, да губимъ днитъ си и силитъ си въ безплодни теоретически мъдрувания за устройството на обединената ни родина, да потърсимъ поуката на историята ни, да се замислимъ надъ нейнитъ пожелѣти страници. Тя, родната история, ще ни даде достатъчно ръководни идеи и образи, за да не става нужда да ги търсимъ вънъ отъ нашитъ предѣли. Нека обърнемъ погледъ къмъ народнитъ ни будители, защото нѣма по-близки и по-понятни за народната душа ръководни образи отъ витязитъ на българския духъ, взели на себе си тежкия жребий на народни будители и просвѣтители.

Заслужава да направимъ една бѣгла аналогия между онова, което днесъ ни вълнува, и образитъ, идеитъ и дѣлата на народнитъ будители, които изъ хаоса на мрака извикаха българския народъ къмъ новъ животъ.

Онова, за което днесъ толкова много се пише, приказва и теоретизира и което се смѣта като неизбежна повеля на времето — издигане култа къмъ родината и нацията — будителитѣ осъществяваха на дѣло. То бѣ единъ високъ идеалъ въ душитѣ имъ, облѣнъ отъ мистично сияние. Тѣ интуитивно чувствуваха народа като неотразима реална величина и му служеха съ рѣдко себеотрицание. Но тази беззаветна преданостъ и това служене на народа нѣмаха паганистически тенденции, а бѣха пречупени презъ призмата на християнския етиченъ идеалъ за служба на Бога и ближния, т. е. служба не въ името на преходни земни идеали, интереси и ценности, а въ името на богосиновството. Дейцитѣ на възраждането ни отлично знаеха, че народътъ е сборъ на семейства или населения отъ едно племе, съ единъ езикъ, една вѣра, едни права и едни традиции, безъ да забравяха, че тия елементи не сж достатъчни за изграждане монолитната постройка на народа. Като истински народни водачи, будителитѣ добре разбираха, че това сж само съставнитѣ елементи — тухлитѣ, гредитѣ и камънитѣ за постройката, която, за да се издигне, има нужда отъ циментъ. А циментътъ на народността укрепване е живата вѣра въ Бога и горещата любовъ къмъ родината, проявявани въ всеобщата воля за обединение, въ еднаквитѣ надежди, спомени, нрави, копнежи, идеали — общата душа на народа. Но тѣ много добре чувствуваха, че тѣзи нѣща се създаватъ само чрезъ възпитанието на народа въ високитѣ идеали за служба на Бога и на ближния. Народобудителитѣ съзнаваха, че народитѣ си оставатъ сиви тѣлпи, аморфни маси, ако не сж обгаряни отъ високи духовни и религиозни идеали, поради което дѣлото имъ бѣше свещенодействие. Народитѣ, наистина, могатъ да бждатъ вдъхновявани и дори опиянявани и отъ чисто земни и напълно прозаични идеали, но това опиянение не може да трае дълго; то е преходно и не е въ състояние да държи будна колективната душа, за да твори величава, свѣтла и трайна история.

Днесъ сжщо много се пише и говори за жертвата като необходимъ стимулъ въ живота на всестранното народно развитие и благодействие. И понеже нѣма по-убедителни примѣри на жертва и саможертва отъ примѣритѣ, които ни даватъ народнитѣ будители, ние трѣбва благоговѣйно да пребждеме въ духовния пантеонъ на подвига имъ, за да черпимъ назидание и въодушевление.

Колкото различни и да сж индивидуалнитѣ качества на народнитѣ будители, колкото и разнообразна да е тѣхната църковно-културна и родополезна дейностъ, тѣхнитѣ образи се сливатъ, сякашъ, въ единъ общъ, свѣтълъ образъ, който винаги изпъква въ съзнанието ни, въ свѣтлината на православно-църковното благочестие и национална романтика. Такъвъ се очертава този образъ върху фона на Преславската, Търновската и Охридската школи. Този свещенъ ликъ винаги е вѣренъ на себе си — той е ревностенъ до саможертва служителъ на Бога и на народа. Следъ Търновската катастрофа въ 1393 год., когато дейцитѣ на българското слово отъ школата на патриарха Евтимия, разгонени и преследвани, търсятъ подслонъ въ чужди земи, остава скромниятъ монахъ, безименъ, незнаенъ, да поддържа въ

бедната си келия свещения огънь на родната речъ, на народния духъ, на българското народностно съзнание. Този огънь външно почти изгасва. Едно следъ друго биватъ унищожавани огнищата на българската православно-народностна просвѣта, а следъ като въ 1767 год. бива унищожена и Охридската архиепископия, започва въ голѣми размѣри елинизаторската кампания на Фереръ. И тогава, когато можеше да се каже, че българскиятъ народъ е забравенъ отъ свѣта и живѣе като Робинзонъ Крузо на своя островъ съ патилата на двойното си иго, вѣрнитѣ служители и синове на Църквата и на народа ни отпочватъ борбата за свободата на българското право и за неговото пребждване въ паметта на историята. Тѣ отъ таинственото кандило на съкровени надежди, свето пазени въ църковнитѣ и манастирски келии, запалиха великата лампада на възраждането. И отъ външно тъмната келия на монаха и отъ благочестивата проповѣдь на дамаскинитѣ се сипятъ снопове лжчи въ мрака на забравата и неизвестността, за пробуда и новъ животъ.

На какво се дължи притегателната сила и нравственото обаяние на този образъ? Защо той ни е така близъкъ до сърдцето, тъй скъпъ и тъй милъ?

Това се дължи не само на обстоятелството, че той е въплощение на народностната идея, идеята на безкористно служение на народа, а защото ние виждаме единъ образъ, близъкъ до образа на библейския пророкъ. Той е обгоренъ отъ обичъ къмъ своитѣ братя по кръвъ и духъ, служи за „народна полза“, но този утилитаризъмъ въ неговата етика го прави неуморимо подвиженъ. Неговиятъ утилитаризъмъ, понеже не е рожба на материалистически, а на идеално-християнски нравствени предпоставки, му дава възможностъ да съчетае въ себе си реализъма на условията и романтизма на подвига. Тайната за неочаквания успѣхъ на този му подвигъ е, че, работейки за „благо на народа“, той има съзнанието, че работи на „нивата Божия“. Импулсътъ на подвига му идва първо отъ Бога, а не отъ народа, колкото и последниятъ да е неговъ любимъ жизненъ идеалъ.

Интересни сж възгледитѣ на народнитѣ будители върху историята. Тѣ сж въ тѣсна връзка съ християнската вѣра за Божия промисълъ въ свѣта. Богъ е наказалъ българския народъ чрезъ робство, поради грѣховетѣ му. Затова той трѣбва да се покае и да следва Божиитѣ пѣтища, за да се избави отъ ярема на робството. Това схващане, значи, не води къмъ фаталистична покорностъ, къмъ бездейностъ и примирение, а къмъ динамична активностъ. То буди възторзи, плете надежди за по-свѣтло бждеще, за изгрѣва на зората на спасението следъ дългата нощъ на страданията. Промислителната Божия дѣсница, споредъ народния будителъ, вече прозира презъ логиката на събитията и насочва историческитѣ стѣпки на народа къмъ свѣтли бжднини. Историята е отражение на народната душа. Но силата и чистотата на това отражение зависи отъ това, дали тя е пречупена презъ призмата на Божията воля. Богъ е господарьтъ и сждникътъ на историята. Той е, Който пробужда съ копието на Своята правда грѣха и нечестието, събаря силнитѣ отъ тѣхнитѣ престоли, когато не изпълняватъ Неговия законъ,

или ги увѣнчава съ вѣнцитѣ на славата и величието, когато следватъ този законъ. Затова дълбоката тревога за обезправеното положение на народа, за мрака, въ който той блуждае, не поражда у будителитѣ резигнация, отпускане на ржцетѣ или черенъ песимизъмъ. Въ дѣното на тѣхната скръбъ и тревога за народа грѣе звездата на надеждата, подвигътъ на вѣрата и възторгътъ на любовта!

Образитѣ и дѣлата на народнитѣ ни будители сж единъ величественъ и неизчерпаемъ изворъ на възвишенъ размисълъ, на творчески импулси, на благородно подражание, на изпитани ржководни идеи, особено за нашето време, когато жаждата и гладътъ за истинско водачество и предана служба на народа сж такава реална нужда у насъ.

Нека по-прилежно изучаваме тѣзи доблестни и свещени образи и благоговѣйно да се вживѣемъ въ тѣхнитѣ силни пориви, свѣтли надежди и нравствено красиви жертвоприношения, за да не трѣгнемъ по пжтища чужди за българската душа и за да не изпитаме нови разочарования.

Тѣхниятъ животъ и подвигъ е благословено знаме и светъ идеалъ за всички българи. Нека не търсимъ да копираме отвѣнъ онова, което е славно и велико достояние на народа ни и на историята ни. Такъвъ е заветътъ на тия, които прославяме и дълбоко почитаме въ свещената скрижалъ на възраждането ни и въ деня, посветенъ въ тѣхна честъ и паметъ.

Всѣки отъ насъ, подобно на будителитѣ, трѣбва да чувствува себе си не самонадеянъ критикарь или черенъ песимистъ, не откъснатъ отъ дървото на народа листъ, подгоненъ отъ вѣтроветѣ на разни утопии, не чужденецъ въ своята родна земя и срѣдъ своитѣ родни братя, а загриженъ за сждбата на своя народъ вѣренъ синъ, свѣтълъ оптимистъ по отношение на неговото бждеще, живъ членъ на народностната и църковна общность, който да посвети всички сили за създаването на единната народна душа съ полетъ къмъ Бога и преданостъ къмъ ближния.

† Пловдивский Кирилъ.

„Твоята вѣра те спаси“

(Мат. 9, 22).

Християнството помогна на българския народъ презъ първото царство да преодолѣе вътрешната си религиозна раздвоеност и да създаде народно държавно единство. Чрезъ славяно-българската писменостъ, която бѣ църковна и религиозно-нравствена, се създаде славяно-българската култура и се достигна до народностното обособяване на българския народъ. Християнството бѣ прогресивната културна сила на възраждащия се български народъ. Безъ тая сила ние не можемъ да си представимъ, какъвъ би билъ ходътъ на българското възраждане презъ първото царство и дали то не би спрѣло поради на наченатия политически възходъ. На християнската вѣра българскиятъ народъ дължи своя голѣмъ напредѣкъ и държавенъ възходъ презъ дветѣ царства.

Но силата на дветѣ царства залѣзе. Остана само блѣсъкътъ на тѣхната слава, отразенъ въ жи-

вата историческа паметъ на народа, въ българскитѣ писмени паметници, въ паметницитѣ на материалната култура, въ сказания и легенди. Вѣкъ следъ вѣкъ тоя блѣсъкъ избледнявалъ, забравя бавно лягала върху паметта на миналото, писменитѣ и материални паметници постепенно се губѣли, разрушавало ги времето и невежеството, изгаряла ги вражеска ржка. Въпрѣки това, миналото не се загубило съвсемъ, блѣсъкътъ на предишната слава, колкото и да е билъ избледнѣлъ, не помрѣкналъ напълно. Тежки и тъмни облаци сж се спуснали надъ земята на българитѣ, помраченъ е билъ ведриятъ погледъ на българската душа, но все пакъ тя е виждала.

За да вижда, най-много е помогнала вѣрата на българския народъ. Тая вѣра бѣ възродителната сила на дветѣ царства, презъ дългото робство бѣ съхранителна сила на българския народъ, за да се преобрази тя отново въ възраждаща сила при изхода на робството. Една и сжца духовна стихия при различни исторически сждби непрестанно е проявявала своята жизненна сила.

Какъ християнската вѣра помогна за упазване на българския народъ?

1. Християнската вѣра бѣше срѣдостение между българския народъ и неговитѣ поробители. Тя го отдѣляше, затваряше го срѣдъ самия него и по силно отъ преди го обособяваше религиозно. Всѣка религия проявява тая консервативно-обособяваща тенденция, особено при тежки за народа исторически обстоятелства, каквото е робството, и по-особено, когато тия обстоятелства я поставятъ въ досегъ съ религията на покорителя. Това религиозно затваряне на българския народъ е имало важно значение за упазване на неговото народностно съзнание. Вѣрата постепенно станала белегъ на народностна принадлежностъ. За българския народъ подъ робство християнската вѣра е била едно отъ най-здравитѣ убѣжища, главно преди Цариградската грѣцка патриаршия да започне своята елинизаторска политика. И следъ това, обаче, вѣрата далечъ не е изгубила своето значение на убѣжище и на народно съхранителна сила, защото, въпрѣки еднаквостта на вѣрата между гърци и българи, българското народно благочестие е имало своя народностна отлика.

Извънредно важенъ народностно-обособителенъ факторъ е езикътъ. Но вѣрата е по-дейна и по-чувствителна, защото е изразъ на съвѣстта. Затова езикътъ, при по-низко културно равнище на народа, губи своята народно-обособителна сила и не е еквивалентенъ знакъ на народностно съзнание, ако вѣрата е промѣнена. Такъвъ е случаятъ съ помацитѣ, които, както се знае, сж българи и говорятъ най-хубавъ български езикъ, но, за нещастие, мнозина отъ тѣхъ още нѣматъ българско съзнание. Вѣрата приобщава къмъ народностната стихия, което показва нейната превъзхождаща сила.

За българския народъ подъ робство християнската вѣра е била духовно-обединителна спойка.

2. Християнската вѣра е поддържала у българския народъ надеждата, че Богъ ще спаси Своитѣ вѣрни люде отъ иновѣрния покорителъ. Колкото гнетѣтъ на робството, насието и своеволието на завоевателя сж били по-голѣми, толкова надеждата въ Божията подкрепа е била по-силна. За тая народна надежда имама нѣкои исторически указания отъ миналото, макаръ да не е достатъчно познатъ духовниятъ животъ на народа ни подъ робство.

Християнството е вѣра на победата, която унижениятъ Богъ одържа надъ Своитѣ врагове. Тя е вѣра

въ разпнатия Богочовѣкъ, Който умира и възкрѣсва. Тая вѣра се е отразила върху народнитѣ надежди, тя е подхранвала очакването, че Богъ ще срази агарянското господство.

3. Християнството като вѣра буди чувството за свобода и волята за напредѣкъ. Особено у попросвѣтениитѣ християни, ония, които сж прекарвали школата на свещенитѣ книги, това чувство и тая воля сж силни и влизатъ въ противоречие съ угнетяващата действителностъ на робството или на социалнитѣ несправедливости. Затова религиозниятъ мирогледъ на нашитѣ народни пастири и на църковнопросвѣтениитѣ монаси е повишавалъ чувството имъ за народна свобода и е усилвалъ отзивчивостъта на волята къмъ робската неволя на народа.

4. Изживѣването на вѣрата е благочестие. Благочестието на всѣки народъ има народностенъ характеръ. Една и сѣща вѣра отъ разни народи се изживѣва подъ силното влияние на народностната душа. Има разлика между благочестието на руския и на българския православенъ християнинъ. Но благочестието се опредѣля народностно и отъ религиозно-историческото минало на народа. Народътъ не изживѣва вѣрата въ отвлѣчени религиозни идеи, а въ конкретни образи, форми и действия, които въплотяватъ религиознитѣ идеи. Тия въплотения носятъ народностенъ отпечатѣкъ или сж творения на народа. Отдето и да сж дошли, тѣ сж достойние на народа, който имъ е наложилъ своята душа. Въ тоя смисълъ историческото благочестие на българския народъ го отдѣля повече или по-малко отъ благочестието на други народи, които изповѣдватъ сѣщата вѣра. Това е едно условие за упазване на народа отъ съседни народности влияния. Но има и друго условие, може би, далечъ по-важно. Най-главни образи въ народното благочестие сж светиитѣ, а отъ тѣхъ най-близки сж народнитѣ светии. Националнитѣ светии сж близки до народа, понеже той най-добре ги разбира; тѣ най-много говорятъ на благочестието му, тѣй като изхождатъ отъ неговата срѣда и отъ неговото историческо минало. Напримѣръ, св. Ив. Рилски е близѣкъ образъ, защото е народно-исторически. Въ народното благочестие тоя светъ образъ е оживѣвалъ много исторически спомени — епохата на първото царство и цѣлата сѣдба на българския народъ. По тоя начинъ благочестието на народа е поддържало връзка съ миналото. Въ благочестието е живѣло миналото.

Устно предаванитѣ сказания за нашитѣ национални светии сж били изпълнени съ исторически поуки, защото образътъ на светията се открива върху фона на историческата негова съвременностъ. Особено пѣкъ житията сж изиграли роля на писмени исторически свидетелства за миналото на народа.

Изобщо въ агиографскитѣ сказания и описания има много отгласи изъ миналото на българския народъ, безъ които образътъ на светията би останалъ неизясненъ.

5. Въ благочестието на народа сж живѣли и образи на борба за вѣра срещу насието на поробителя. Напр., св. Николай Софийски е мѣченикъ за вѣрата. Чрезъ тоя образъ благочестието на народа се възбуждало срещу насието и игото на поробителитѣ, противопоставяло се на робството. Робската действителностъ е била изживявана по-остро.

Християнската вѣра помогна на българския народъ да се запази и да уцѣлѣе. Затова църквитѣ и манастиритѣ изиграха толкова важна роля за упазването и пробуждането на народа; затова и

първитѣ будители на народа ни излѣзоха отъ манастиритѣ и говорѣха съ езика на народното благочестие.

Вѣрата на нашия народъ и днесъ запазва своята жизнено съхранителна и възраждаща сила. Тая сила действува дълбоко въ недрата на народната душа. Само наивници могатъ да мислятъ, че съ волнодумството си сж успѣли да я поразятъ. А не по-малко наивно е да се мисли, че тя вече не може да има значение за нашия животъ. Цѣлиятъ битъ на народа ни се корени въ нея. Само едно пълно обезобразяване на народната душа би могло да спре действието на тая сила, но това е невъзможно да стане, а ако би станало, би обезсилило до смъртъ душата на българския народъ.

Потрѣбно е друго да се направи при една положителна оценка на вѣрата като съхранителна и прогресивна сила на народа ни. А именно:

1. Да се упазва вѣрата на нашия народъ, която го обособява народностно, като не се допуска лекомислено тя да се разрушава отъ когото и да било. А нѣкои, ужъ народници, какъ ли не се мѣчатъ да я поразяватъ. Мира си не даватъ, на пѣтъ и подъ пѣтъ все съ нея се разправятъ като съ нѣщо отживяло, отъ което народътъ ни трѣбвало да бѣде освободенъ. Само малко чувство за историческа отговорностъ къмъ народа би ги възспрѣло отъ тая тѣхна вредна работа.

2. Да се подсили народностниятъ характеръ на народното благочестие, като се оживятъ интимно образитѣ на нашитѣ национални светии въ народната душа. Това ще бѣде полезно, както за напредѣка на нашата християнска вѣра, така и за народностното упазване на народа ни чрезъ силата на най-дълбоката и недосегаема стихия — народното благочестие.

И никога да не забравяме, че вѣрата ни спаси и че тя винаги може да ни спасява. Народитѣ не живѣятъ само днесъ, а вѣчно.

Родниятъ светецъ.

На 1 ноемврий родната Църква възпоменава великия български светецъ и покровителъ св. Иванъ Рилски, чиято свѣтла паметъ, уцѣлѣла и възраствала презъ вѣковетѣ, се е внедрила дълбоко въ съзнанието на българския народъ. „Нашиятъ светецъ“, „българскиятъ покровителъ“, „нашиятъ св. Иванъ“ — така народътъ въ миналото и днесъ нарича този дивенъ въ подвига си мжжъ, изразявайки съ това кръвната връзка, която съществува между рилския пустиножителъ и българския народъ, а сѣщо така и тихото тържество на българския духъ, че именно изъ недрата на нашия народъ е възраствалъ този славенъ Божий угодникъ. Той е толкова близѣкъ на българското сърдце, толкова роденъ, толкова ярко внедренъ въ българското съзнание, че, въ минути на тежки изпитания, милиони българи, отправяйки молитвени думи къмъ него, притварятъ очи и въ съзнанието имъ се откроява изпитиятъ лжезаренъ ликъ на светеца. Тѣ шепнатъ молитвени думи и мислено съзерцаватъ образа му. Неговата смъртъ е сложила край на земнитѣ дни на неговото тлѣнно тѣло, за да заживѣе той духовно за вѣчни времена въ душата на цѣлия ни народъ. Всѣкога е полезно да си спомняме, въ дни на радостъ и повече въ страдания, за българския покровителъ; но особено въ днешнитѣ дни — дни на сътресения, дни отъ сѣдбовно значение не само за нашия народъ, на-

ложително е да разтворимъ душитѣ си и вложимъ въ тѣхнитѣ кришници единъ отъ най-свѣтлихъ завети на родния светецъ.

Въ историята на своето бурно минало, нашиятъ народъ не рѣдко е бивалъ изправянь предъ събития, чийто край е билъ или за десетилѣтни и столѣтни душевни разгроми и физически страдания, или за блѣскавъ възходъ. И историята ни учи, че, когато народътъ ни е срещалъ тѣзи събития единенъ, сплотенъ около роденъ вождъ и родни идеали, той е изживѣвалъ сътресенията съ твърдостъ, борилъ се е мъжествено и съ устремъ и е създавалъ, написвалъ слънчево-свѣтли страници въ своята история. Напротивъ, когато опасността е връхлетявала върху народа ни въ моменти, когато той е бивалъ разединенъ, отдаденъ на вътрешни борби и въ народния духъ не пламталъ единиятъ устремъ къмъ родно величие, тогава сж настъпвали черни дни и за България като държава, и за българитѣ като народъ.

Преди завършване своитѣ земни дни св. Иванъ Рилски предава на своитѣ многобройни ученици, а чрезъ тѣхъ и на цѣлия народъ, своя писменъ заветъ — ржководство за земния животъ. „Азъ, смирениятъ и грѣшниятъ Иванъ, който не е сторилъ нищо добро на земята, . . . оставямъ ви това мое бащинско завещание, както и плѣтскитѣ родители оставятъ на своитѣ чеда земно наследство отъ сребро и злато и друго богатство“. И въ това негово отеческо завещание, между другото, четемъ следнитѣ бележити думи: „Ако ли пакъ се намѣри между васъ нѣкой, който да сѣе плѣвели, раздори и други събласти, такъвъ бързо отстранете отъ васъ, та гангрена да не намѣри тлѣстии и да не се разпространи злото между добритѣ и като горчивъ коренъ високо да не произрасте и направи пакостъ, та мнозина да се осквернятъ. Злиятъ вълкъ да не разстрои мирното стадо, защото и такива ще се явятъ. За тѣхъ Христосъ предсказва, говорейки: „трѣбва да дойде съблазната, но горко на свѣта отъ съблазнитѣ“. Ето защо, чеда мои, пазете се отъ такива и не ги допускайте да живѣятъ между васъ, но ги отстранявайте по-далече отъ себе си, както пастирътъ отстранява краставитѣ овци отъ чистото стадо“.

Каква чудна поука за насъ въ времето, което живѣемъ. Добриятъ българинъ ще приеме въ душата си, въ сърдцето си думитѣ на българския светецъ, които можемъ да изразимъ въ съвременно значение: „Бждете единни, не раздвоявайте вашитѣ усилия, бждете сплотени, отстранявайте ония, които не идватъ при васъ за общо добро, а за насаждане раздоръ, разединение, служейки не на родното, а на сили и идеи непригодни и злоносни за васъ! Отдѣлете ги отъ чистото стадо!“

За съжаление, ние знаемъ, че гангрениясали съзнания има и между насъ. Тѣхъ не само съ думи, но и съ най-свѣтли дѣла не можемъ да очистимъ. Всѣки подвигъ, всѣко добро родно дѣло, всѣки отечественъ успѣхъ, всѣко окриляне съ свѣтла надежда българския духъ, всѣко мечтано съ вѣкове постижение, та дори и небесната радостъ да насадимъ въ живота, щомъ всичко това става на родна почва, съ собствени усилия, не подъ чужда диктовка, то е неприемливо, отричано, лъжовно, недостатъчно. Може всички слънчеви лъчи да сведешъ подъ родната стрѣха, да блести въ небесно сияние родниятъ просторъ, тѣ все пакъ не ще прозратъ красотата на родното, а ще ржкоплѣскаатъ и ще мечтаятъ за свѣтулжината свѣтлина подъ чуждата стрѣха. Можешъ да подсладишъ съ амброзия залька имъ, тѣ ще отречатъ сладостта му и ще мечтаятъ за коравия чуждъ залькъ. Можешъ да подкре-

пашъ най-усърдно дѣсницитѣ имъ въ часоветѣ на тѣхния трудъ, но тѣ ще отблѣскаватъ твоята помощъ съ злоба, за да мечтаятъ за заповѣдания трудъ. Отровени съзнания. Когато на тебе, българино, не ти е мила радостта въ твоя роденъ кжтъ, когато ти не се въодушевявашъ отъ своя роденъ успѣхъ, когато си готовъ да рушишъ родното, да рушишъ даже роднитѣ подпори, на които самъ стоишъ като живо сжщество и членъ на своето родно общество, още по-малко полезень ще бждешъ ти за себе си и за обществото въ ония дни, когато ще бждешъ принуденъ да служишъ на миражни идеали, на никога непостижими цели. Щомъ си вреденъ, когато рушишъ родната вѣра, която е крепила вѣкове народа ни и която минава като свѣтла нишка презъ всички страници на нашата минала история, ти още по-вреденъ ще бждешъ, когато ще трѣбва на мѣстото на живата, дейна и свѣтла вѣра на нашитѣ дѣди да насадишъ въ душата си вѣрата въ едно илюзорно човѣшко начертание на човѣшкия и общественъ животъ. За тебъ сж думитѣ на родния светецъ, когато той казва да се пазимъ отъ ония, които сѣятъ плѣвели, раздори. Той е знаелъ, колко много злото е заседнало въ твоята душа, и затова пише „пазете се“, а не „увещавайте ги“. И ако днешъ се припомня словото на българския покровителъ, то се припомня не за тебе, а за оня българинъ, който още живѣе съ идеалитѣ на своитѣ бащи и дѣди, титани родолюбци, съ вѣрата имъ, съ любовта имъ къмъ Родината. Българското у мнозинството българци не е загаснало, за наша голѣма радостъ. Съ своето здраво чувство за дългъ и вѣрностъ, тѣ ще устоятъ на бацила на разложението и разединението. Единни и сплотени, силни и смѣли, тѣ не ще оставятъ гангрена на пакостни учения да разяжда душитѣ имъ. За тѣхъ слънцето въ родната страна грѣе най-свѣтло, най-приветливо, най-ласкае; животътъ подъ родната стрѣха е най-веселъ, най-милъ, най-скжпъ; българскитѣ поля и балкани за тѣхъ сж най-красиви и най-близки, — тѣзи балкани, които сж били свидетели на едно славно българско минало, когато победниятъ викъ на българския воинъ е отеквалъ по тѣхнитѣ стрѣмнини. Тѣ, добритѣ българци, сж поделили този викъ, за да го отнесатъ съ устрема на истинското родолюбие далече-далече, да го смѣсятъ съ плискъ на вълнитѣ на роднитѣ морета. За тѣхъ е—тѣ го помнятъ добре, живѣятъ съ него—заветътъ на другъ български светецъ-расоносецъ отъ Атонъ, който въ страшно душевно терзание и велика горестъ по участието на своя народъ, пише пламтящитѣ думи: „болгарине, люби свой родъ и езикъ“.

Народътъ ни е търпеливъ, но той ще отърси въ върховенъ моментъ отъ снагата си ония, които сж отмахнали отъ душата си най-ценното чувство — любовта къмъ родното, защото той помни заветитѣ на роднолюбцитѣ светци, крепители на българския духъ, на българското величие, на славата на нашитѣ дѣди!

Йорд. п. Илиевъ.

Всѣки заемъ е едно ангажиране на бждещето, и когато това ангажиране е разумно, то донася само добри резултати за настоящето и за бждещето. Такъвъ е сегашниятъ държавенъ заемъ.

Човѣкътъ като творецъ.

Че човѣкътъ е творецъ и то творецъ на материални и духовни блага, на добро и зло, е толкозъ понятна и очевидна истина, че е необяснимъ голѣмиятъ интересъ къмъ този въпросъ въ нѣкои нови социални учения и въ нѣкои насоки на философската мисль днесъ. Но този нагледъ твърде понятенъ и „безвъпросенъ“ въпросъ има нужда отъ обяснение (подобно на много други ужъ понятни нѣща въ нашия животъ), понеже задъ идеята за човѣка-творецъ лежи цѣлостното схващане за човѣка. И понеже схващанията за човѣка сж твърде много и твърде противоречиви, затова и тълкуванията на идеята за човѣка-творецъ сж разнообразни и противоречиви.

Християнството има свое схващане на идеята за човѣка-творецъ, тѣсно свързано съ цѣлата негова антропология. Ще се опитаме да го изтъкнемъ.

Въ основата на човѣшкото самосъзнание винаги сж лежали две противоположни чувства — чувството на потиснатостъ и угнетеностъ и чувството на издигнатостъ и сила, чувството на способностъ за творчество. И трѣбва да кажемъ, че християнството дава оправдание и на едното и на другото чувство у човѣка. Отъ една страна, човѣкъ е сжщество грѣховно и нуждаеще се отъ изкупление на своя грѣхъ, сжщество, което е паднало низко и отъ което се изисква смирение. Отъ друга страна, човѣкътъ е сжщество, създадено отъ Бога по Неговъ образъ и подобие. Богъ стана човѣкъ и съ това високо издигна човѣшката природа. Човѣкътъ е призванъ да сътрудничи на Бога и на вѣчния животъ съ Бога. На това отговаря двойствеността на човѣшкото самосъзнание и възможността да се говори за човѣка въ полярно противоположни термини.

Християнската антропология винаги е учела, че човѣкъ е създаденъ по образъ и подобие Божие. Но въ сжщностъ отъ учението за Божия образъ въ човѣка не винаги сж били правени последователни изводи. Бѣ направенъ опитъ да се откриятъ въ човѣка черти отъ образа и подобие Божие. Бѣха открити тѣзи черти въ *разума*, и това бѣ въ тактъ съ грѣцката философия. Бѣха открити тѣ въ *свободата*, което бѣ вече по-близко до християнството. Въобще откриваха тѣзи черти въ духовността на човѣка. Но никога не откриваха Божия образъ въ творческата природа на човѣка, въ подобие на Твореца. Въ схоластическата антропология, въ томизма, човѣкъ не е творецъ, а само интелектъ отъ втори сортъ¹⁾. Въ диалектическото богословие на протестанта *Карлъ Бартъ* човѣкътъ е униженъ и превърнатъ въ нищо. Между Бога и човѣка сжществува непреодолима бездна. Идеята за богочовѣчеството остава неизяснена²⁾.

Християнската идея за човѣка-творецъ трѣбва да бжде отново изтъкната и изяснена.

Въ творчеството човѣкъ преодолява себе си. То не е самоутвърждение, а самопреодоление. То е екстатично. Човѣкътъ като субектъ е актъ. *Максъ Шелеръ* даже опредѣля човѣшката личностъ като конкретно единство отъ актове³⁾. Но грѣшката на *М. Шелеръ* е въ това, че той смѣта духа за пасивенъ, а животътъ активенъ. Обратното е вѣрно. Духътъ е активенъ, а животътъ — пасивенъ. Но активенъ може да бжде названъ само творческиятъ актъ. Всѣки актъ на любовта е актъ творчески. Нетворческата активностъ, въ сжщностъ, е пасивностъ. Човѣкъ може да прави впечатление на много активенъ, да прави много активни жестове, да разпростра-

нява около себе си шумно движение и все пакъ да бжде пасивенъ, да се намира въ властта на овладѣлитѣ го сили и страсти. Творческиятъ актъ винаги е господство на духа надъ природата и винаги предполага свобода⁴⁾.

Творчеството у човѣка, подобно на *Платоновия* еросъ, има своя изворъ не само въ богатството и излишека, но и въ бедността и недостига. Човѣкъ твори подъ напора на вътрешнитѣ творчески енергии, вложени въ него отъ Твореца, твори отъ „избитка сердца“. Но той твори и отъ чувството на липса, на недостигъ — материаленъ и духовенъ.

Но най-голѣмата стимулираща сила идеята за човѣка-творецъ получава отъ *идеята за Бога като творецъ*. Отъ опредѣлението и отношението на човѣка къмъ висшето битие, къмъ Бога, зависи и неговото опредѣление и отношение къмъ свѣта, като *творецъ въ него*. Щомъ ние приличаме на Бога, Който е творецъ на свѣта и човѣка, и ние трѣбва да бждеме творци въ свѣта.

Човѣкътъ е двойствено сжщество, което съ духа си принадлежи къмъ несъздадения духовенъ божественъ свѣтъ, а съ душата и тѣлото си къмъ създадения свѣтъ. Характерно е при това, че човѣшкиятъ духъ чрезъ тази душа и това тѣло, като неприродно и сжщевременно природно сжщество, води единъ *природенъ* животъ.

Но тази двойственостъ и парадоксъ въ човѣка криятъ като резултатъ още една по-висока, последна тайна за човѣка, именно неговото *богочовѣчество* и не тамо споредъ предопредѣлението като резултатъ на идващото и вече осжществено въплотяване на Бога, но и споредъ творението.

Човѣкътъ е създаденъ по Божии образъ и подобие. Образътъ, както добре се изразяватъ нѣмцитѣ, е *даръ, даденостъ* (Gabe), а подобие е *задача*, нѣщо което човѣкъ самъ трѣбва да осжществява (Aufgabe).

Ето вториятъ главенъ изворъ на християнското разбиране на идеята за човѣка-творецъ. Пжтьтъ на богоуподобяването е пжть творчески въ най-широкия и най-положителенъ смисль на тази дума. Той е пжть, на първо мѣсто, на етическото съвършенство.

Но етическото съвършенство не може да бжде достигнато отъ човѣка само съ неговитѣ собствени усилия. Завършването на уподобяването е възможно само по силата на божественото „озарение“, което изхожда отъ Бога и съставлява особена божествена благодать. Злитѣ ангели сж се лишили отъ това озарение и отъ тази благодать и се намиратъ въ тъмнина. Тѣй тукъ встпва въ своитѣ права православното понятие за *благодатта*, което никога не означава „само благодать“ (Sola gratia), никога не обезценява свободата и самоопредѣлението на човѣка, но винаги предполага сътрудничеството на човѣка съ Бога, или „*синергията*“ (Григорий Ниски, Климентъ Александрийски).

Църквата, чрезъ своитѣ благодатни срѣдства, улеснява процеса на богоуподобяването на човѣка. Тя дава възможностъ на човѣка да християнизира или, както рускитѣ богослови се изразяватъ, да „оцърквява“ („оцерковлять“) живота.

Интересна връзка съ християнската идея за човѣка-творецъ има християнскиятъ възгледъ за *човѣшкото тѣло*.

Тѣлото на човѣка не е механизъмъ и не трѣбва да бжде разбирано материалистически. Сега имаме частично връщане къмъ Аристотелевото учение за ентелехията.

Тѣлото неотемлемо принадлежи къмъ личността, къмъ Божия образъ въ човѣка. То може да се спиритуализира, да стане духовно, безъ да престане да е тѣло. Вѣчно начало въ него е не неговиятъ материаленъ физико-химически съставъ, а неговата форма. Безъ тази

¹⁾ Сжщото разбиране за човѣка е прокарано и въ най-новата католическа книга по въпроса, кн. на *Theodor Haecker*. Was ist der Mensch?

²⁾ *Н. Бердяевъ*. Проблема човѣка. Стр. 9.

³⁾ Гл. неговата кн. „Der Formalismus in der Ethik und die materielle Wertethik“.

⁴⁾ *Н. Бердяевъ*. Проблема човѣка. Стр. 10.

форма нѣма цѣлостенъ образъ на личността. Плъть и кръвъ не ще наследятъ вѣченъ животъ, т. е. не ще наследятъ материалността на нашия падналь свѣтъ, но ще наследятъ одухотворена тѣлесна форма. Тѣлото на човѣка въ този смисълъ не е само единъ отъ обектитѣ на природния свѣтъ, а има и екзистенциаленъ смисълъ, принадлежи на цѣлостния субектъ. Реализацията на формата на тѣлото влиза въ реализацията на личността. Гова значи освобождаване отъ властѣта на тѣлото и господство на духа.

Природниятъ свѣтъ е съединенъ съ човѣка чрезъ неговото тѣло въ цѣлата му пълнота. Първо, човѣшкото тѣло е създадено „отъ земна прѣстъ“ (Бит. 2, 7), т. е. отъ земя, отъ онази първоматерия, въ която се съдържа тварното *всичко*. Второ, човѣкътъ е създаденъ заедно съ цѣлия растителенъ и животински свѣтъ като все-растение и все-животно, въ неговата биологическа стълба, при което той знае *извѣстре* животинския свѣтъ и го именува. Тѣлесното единство на човѣка съ свѣта се закрепява съ приемането на храна (което нарочно е установено отъ Бога: Бит. 1, 29—30; 9, 3). Трето, човѣкътъ е съединенъ съ цѣлия създаденъ свѣтъ чрезъ животинското начало на живота, животинската душа, която е въ кръвта („само плъть съ душата ѝ, сиречь съ кръвта ѝ, не якте“ Бит. 9, 4, „защото душата на тѣлото е въ кръвта“ — Лев. 17, 11) и на човѣка, и на животнитѣ. Животинската душа напълно принадлежи къмъ тварния свѣтъ. Тя е неговиятъ собственъ тваренъ животъ, и тя образува онова начало, което дава мѣсто и възможностъ за пробуждане и развиване на духовния животъ, при което тя трѣбва да бжде послушна на духа и въ тази своя особеностъ. Животинската душа, която е „въ кръвта“, както на човѣка, тъй и на животнитѣ, е многообразна и има много степени. Тя е многолика въ предѣлитѣ на разнитѣ видове отъ животинския свѣтъ, където има мѣсто и за животинската индивидуалностъ. Но, бидейки чужда на духовното начало, тя е духовно слѣпа и нѣма личностъ (макаръ и да знае индивидуалността съ нейнитѣ особености).¹⁾

Идеята за тѣлото, за плътта, за въплотяването и пр. е важна въ християнското учение за човѣка. Въ връзка съ въпроса, който ни интересува, ще изтъкнемъ, че и тя е една предпоставка на християнското разбиране на идеята за човѣка-творецъ. Духътъ, за да има стойностъ, трѣбва да се въплоти, неговитѣ движения сжщо трѣбва да се въплотятъ, да намѣрятъ реаленъ изразъ.

Богъ е творецъ — творци сме и ние.

Всичко въ свѣта трѣбва да намѣри своето въплотение — духътъ въ конкретни форми, думитѣ въ дѣла. Колко дълбока и всеобхватна е християнската идея за човѣка-творецъ!

Ст.

Минало и настояще.

(По случай празника на будителитѣ).

Въ живота и историческото развитие на нашия народъ едва ли има минало пс-богато, по-идейно съдържание и творчество отъ епохата на националното ни пробуждане и възраждане. Тя е една отъ най-свѣтлиѣ, героични и трогателни епохи въ историята ни, и е изпълнена съ толкова драматични борби, общи и лични подвизи, че повечето дни отъ нейнитѣ десетилѣтия сж като завършена юначна епопея. Ние се удивляваме на идеализма, решителността и изумителната готовностъ за трудъ и жертви, които сж имали

и проявявали нейнитѣ творци, обаче забравяме, че величието на тѣхния трудъ и животъ се създаде и израстна подъ благодатната грижа и закрила на св. Църква.

Отъ монастиритѣ дойде началниятъ гласкъ на нашето възраждане и пробуждане. Първенство въ това отношение държатъ: Охридъ съ своитѣ светини, Рилската св. обителъ и Атонъ. Въ тѣзи стари, неугасващи огнища на българската книжовна традиция и вѣрни пазители на творческия духъ на родната Православна църква, най-напредъ се разпали борбата противъ тежкитѣ робски окови и тъмнитѣ домогвания на Фенеръ духовно да подчини и погълне българския етнически елементъ. Въ тѣхъ се разгори пламъкътъ на нашето национално освѣстяване; отъ тамъ излѣзоха и тръгнаха по всички китни краища на изстрадалата ни земя нашитѣ първи будители. Тѣ, напускайки монастирската уединеностъ и тишина, смѣло забродиха по тжжнитѣ и заглъхнали родни равнини, поля и долини, за да носятъ и проповѣдватъ съ апостолска ревностъ огненото слово на националната свобода и правда. Съ удивителна воля за трудъ и жертви и съ неподражаемъ нравственъ идеализъмъ будѣха заспалата съвѣсть на българина-робъ и, въоръжавайки го съ знания и култура, подготвиха и приканваха го за борба и бунтъ срещу врага. Преподаваната отъ будителитѣ просвѣта не само че избавяше поколѣнието отъ мрежитѣ на гърцизма, но и го водѣше неминуемо къмъ борбата за политическо освобождение. Първата искра на разгарящата се борба за български черкви и училища разпали и борбата за национално-политическото ни освобождение. Затова значението и влиянието на отдѣлнитѣ ни народни будители не се ограничава само въ дадена географска област на нашата страна, но придобива общонароденъ характеръ. Дейността имъ трѣбва да преценяваме съ огледъ голѣмитѣ резултати на народността ни цѣлостъ и значителнитѣ замисли, които тѣ оставиха на поколѣнията. И съ право имената на нашитѣ будители красятъ богатата история на народностнитѣ ни културни борби, а подвизитѣ имъ будятъ възторгъ и вдъхновение въ всички трезви, будни и честни български синове.

Тази година празникътъ на народнитѣ ни будители—1 ноемврий, ще мине подъ знака на една непринудена и сърдечна всенародна радостъ и тържественостъ, защото тѣхното велико дѣло възкрѣсна; въ тѣзи исторически дни, които преживяваме, то се осъществи въ своята пълнота. Политически граници, издигнати съ лъжи и насилие и въ продължение на десетки години крепени единствено чрезъ страшни заплахи и кървавъ тероръ, се сгромолясаха предъ очитѣ ни. Ние видѣхме най-сетне обединени въ предѣлитѣ на държавата си всички покрайнини на пространната ни родина.

Обаче, да не се опияняваме отъ настоящето! Постигането на национално-политическото ни единство ни поставя нови задачи, които ще можемъ да разрешимъ правилно само ако съ по-голѣма вѣрностъ и преданостъ служимъ на заветитѣ на нашитѣ духовни първенци, които съ слово и дѣло укрѣпиха народността ни съзнание и положили основитѣ на днешна България. Правилното ни развитие и преуспѣване като народъ зависи отъ умението ни свето да тачимъ дейцитѣ отъ славното и свѣтло историческо минало. Опитътъ на тѣзи дейци е необикновено цененъ и поучителенъ и затова нужно е да се разруши завинаги изкуствената, рѣзка граница, която се поставя между възраждането ни и настоящето. Днесъ, когато зловни врагове на народа ни искатъ отново да ни видятъ

¹⁾ Прот. С. Булгаковъ. Агнець Божій. Стр. 159.

осакатени, безсилни, дори окончателно повалени, като се опитват да събудят и поддържат разединение помежду ни, повече отъ всѣкога е необходимо да помнимъ урока на нашитѣ будители. Само така ние ще можемъ успѣшно да упорствуваме въ самоотбраната си срещу стрелитѣ на врага и да градимъ трайна и честита национална бжднина.

Свещеникъ *Илия п. Николовъ.*

Изъ духовната съкровищница на Църквата.

Творческото слово.

Отъ свети Григорий Богословъ.

Безсъмнено силниятъ дъждъ не е по-полезенъ отъ слабия — първиятъ е буренъ, смива земята и въ всѣко отношение е вреденъ за земедѣлеца; вториятъ вали тихо, прониква дълбоко, отлъства нивата, принася полза на оранъта, храни класа въ времето, когато зрѣе плодътъ. Така и многословната речъ не е полезна отъ мждротото слово: доставяйки, може би, нѣкакво удоволствие, тя отлита и изчезва заедно съ трептението на въздуха, не произвеждайки нищо друго, освенъ очарование отъ красноречие за тѣзи, които се пленяватъ само отъ слуха; а мждротото слово прониква въ ума, засѣдва въ сърдцето, изпълва съ духъ слушателитѣ, преживява рождението си, и съ малко думи извършва много нѣщо. Първата мждростъ това е животъ добродетеленъ и похваленъ, животъ очистенъ или очистващъ се за пречистия и пресвѣтълъ Богъ, Който иска отъ насъ една жертва: да се очистимъ духомъ и тѣломъ — жертва, която св. Писание нарича „духъ съкрушенъ“ (Пс. 50,19); „жертва хвала“ (Пс. 49, 23); „нова тварь въ Христа“ (Гал. 6, 15); „новъ човѣкъ“ (Еф. 4, 24) и тѣмъ подобни. Първата мждростъ — това е да презирашъ онази мждростъ, която се състои само въ едни думи и обрати на земята, и въ измамливи и излишни словесни противопоставки. За менъ е по-добре да кажа въ църквата петъ думи разбрани (1 Кор. 14, 19), отколкото хиляди само на езикъ, който се оприличава на непонятенъ звукъ отъ тржба, която не възбужда моя воинъ къмъ духовна брань.

Азъ хваля и цѣлувамъ тази мждростъ, съ която сж се прославили незнатнитѣ, за която сж предпочетени униженитѣ, съ която рибаритѣ сж уловили въ мрежата на Евангелието цѣлата вселена, като сж победили кухата мждростъ съ кратко и съвършено слово! За менъ е мждъръ не този, който е мждъръ на думи, който има извъртливъ езикъ, който има душа недобродетелна, който прилича на гробъ, отвънъ благообразенъ и красивъ, а вжтре пълненъ съ мъртви кости и крие страшно зловоние, а онзи, който, макаръ и малко да говори за добродетельта, много обаче показва на дѣло и съ своя животъ удостовѣрява словото си. За менъ е по-добра видимата красота, отколкото красотата, изразена въ думи; предпочитамъ богатство, което е въ ржце, отколкото богатство, въображавано на сънъ; желая мждростъ, която да не блести въ думи, а да се засвидетелствува съ дѣла; защото е речено: „Начало на премждростъта е страхътъ Господень; здравъ разумъ иматъ всички, които изпълняватъ Неговитѣ заповѣди“ (Пс. 110, 10), а не които само Го проповѣдватъ. Най-вѣрното изпитание на тази мждростъ е — времето, а истинскиятъ „вѣнецъ на слава“ — това е „старостъ въ пжтя на правдата“ (Притч. 16, 31).

Отъ руски—*Ибр.*



ХУДОЖЕСТВЕНЪ ОТДѢЛЪ

Къмъ св. Иванъ Рилски.

Светецо благъ, столѣтия обходихъ на времето по стръмния възходъ и найдохъ те, прибѣжище и отдохъ на българския мжченикъ-народъ!

Изъ дебритѣ на нашата история азъ срещахъ величави духове; но твоятъ образъ свѣти на простора надъ всички най-високи върхове.

Кой би могълъ да се сравни съсъ тебе, отшелнико срѣдъ тия канари? Благословенъ е твоятъ свѣтълъ жребий, съ кой ти родината си озари!

О най-велики сине на България, възкачилъ се на тая планина, на Бога за да бждешъ въвъ олтаря молитвеникъ за родната страна.

Оттукъ ти съзерцавашъ небесата. Оттукъ ти молишъ се за всички насъ. Оттука на България земята обгръщашъ ти въ благочестивъ захласъ.

Презъ вѣкове на робство и несрета, на грѣхъ, падения, разгромъ и срамъ ти въ мрака сявга билъ си маякъ свѣтълъ и пжтъ спасителенъ си сочилъ намъ.

Азъ виждамъ безконечни върволици да пълнятъ къмто твоя манастиръ, царе да ти се кланятъ и владици, и ти на всички да раздавашъ миръ.

О ангелъ святъ! Ходатай на България! Най-свѣтлата звезда на наши своды! Въ молитва твоята душа изгаря за твоя скжпъ, онеправданъ народъ.

Следъ толкова погроми и вълнения, следъ толкозъ кърви, жертви и войни изпроси ти отъ Бога вдѣхновено по чудо пакъ да се обединимъ.

Ний знаемъ, че на твоята застжпа днесъ Македонья, Тракия дължимъ, и паметъта ти още по-е скжпа за всички ни, светецо нашъ любимъ!

И днесъ, кога развихрената буря руши, помита цѣли племена, и царства, и престоли прекатуря, ний молимъ те за нашата страна.

България възкръсва! Но надъ нея пакъ дебнатъ демонични духове. Пази я ти отъ Дунавъ до Егея, отъ Охридъ синъ до Черното море!

Моли се бурята да я отмине, свободно слънце сявга да я грѣй, и тя да се превърне въвъ градина, де плугътъ въ миръ оре, де хлѣбътъ зрѣй.

Иеродяконъ Серафимъ.

БЕЛЕЖКИ И ОТЗИВИ.

Картинно изобразяване на будителската дейност.

Утре, въ празника на светия Рилски Чудотворецъ, цѣла България най-тържествено ще почете и паметта на дейцитѣ отъ епохата на нашето възраждане. Било като учители, свещеници и проповѣдници, било като писатели, журналисти и поети, всички тия народни труженици преследвали една цел — чрезъ наука и просвѣта да пробудятъ дълбоко заспалия български народъ. Тѣ учили и децата въ училището, просвѣщавали и възрастнитѣ, като ходѣли по домоветѣ имъ, като ги събирали празниченъ день въ църква или училище и ги поучавали съ словото Божие, държали имъ беседи отъ църковната и гражданската история, както и по въпроси отъ нравственъ и стопански характеръ.

И съ пълно право тия самоотвержени просвѣтителни днесъ наричаме народни будители и, разбира се, не случайно, а защото сами се наричали съ това име. Наричали се пъкъ тѣ така, понеже въ действителностъ били будители и за такива се представяли предъ народа, като нѣкои отъ тѣхъ своето будителство живо илюстрирали и чрезъ драматични представления.

Тѣй, напимѣръ, бележитиятъ възрожденецъ Йорданъ Джинотъ, родомъ отъ Велесъ, още преди 90 години, като главенъ български учителъ въ Скопие, написалъ драматична сцена, която, когато се представяла отъ неговитѣ ученици, предизвиквала сълзи у всички зрители. Сцената представлява следното:

Жена, облѣчена въ черни, жалейни дрехи и дълбоко заспала, изобразява спяща България. При нея дохождатъ единъ следъ другъ разни апостоли-учители и се опитватъ да я събудятъ. — „Ставай, клета Българо, ставай! Не е вече време за спаене!“ — взима да ѝ вика първиятъ дошълъ при нея апостолъ. България, обаче, не чува думитѣ му, защото сънътъ ѝ е дълбокъ, гробовенъ. Будителтъ, следъ като дълго време вика, отчайва се и съ сълзи се оттегля отъ сцената. Дохожда другъ апостолъ и по-силно почва да вика: „Ставай, майко Българо! Ставай, че руси, сърби, гърци . . . всички отдавна се събудиха, само ти спишь. Ставай, по-скоро!“ Говори това будителтъ и същевременно силно дърпа спящата и я разтърсва. Тя все още не се пробужда, и той натъженъ напуска сцената. Дохожда трети будителъ — той също високо говори, вика, плаче, тегли спящата, като най-после съ тръба тръби въ ушитѣ ѝ. Едва сега България се събужда. Будителтъ и цѣлата публика, силно трогнати, почватъ да плачатъ отъ тъга за нерадостното настояще и отъ сладки надежди за скорошни лъчезарни бжднини.

Тѣй картинно и живо нашитѣ възрожденци изобразили своето саможертвено служение срѣдъ падналия въ летаргиченъ сънъ български народъ, тѣй тѣ работѣли въ продължение на повече отъ 170 години и будѣли дълбоко заспалата България. Подобно на светитѣ апостоли, които въ свое време будѣли заспалото въ грѣхове езичество, като тревожно му викали: „Стани ти, който спишь (Ефес. 5,14), настъпи часътъ да се събудимъ вече отъ сънъ“ (Рим. 13,11), нашитѣ народни будители, като сщински апостоли, викали на дълбоко заспалата Родина: „Ставай, майко Българо, ставай, защото . . .“ и, сѣкашъ, повтаряли думитѣ на великопостната будилнична църковна пѣсенъ: „*Душе моя, душе моя, востани, что спиши: конецъ приближается . . . воспрями* (стресни се и сконни)“!

И ето, благодарение на тѣхната дълбока вѣра въ Бога и беззаветна любовъ къмъ народа, силно драма-

тичната и пророческо-символична сцена „Спяща България“ въ наши дни е реализирана докрай: цѣлиятъ български народъ, събуденъ и обединенъ въ едни политически граници, вече догони и ще надмине събудилитѣ се по-рано отъ него съседни народи. Въ Скопие, дето преди 90 години е била представлявана написаната отъ будителя Йорданъ Джинотъ жална пиеса „Спяща България“, днесъ излиза „Цѣлокупна България“ — вестникъ, който на цѣлъ свѣтъ грѣмко оповестява, че нѣма вече спяща България, че цѣлиятъ български народъ е „воспрянулъ“ и се е събралъ подъ една политическа стрѣха, подъ роденъ царски скиптъръ.

Това именно предизвиква у всички ни сълзи, но не вече отъ тъга за народна заспалостъ, безчувственостъ и безпомощностъ, както въ миналото, а отъ радостъ за сбжднати надежди, отъ умиление за постигнатъ народенъ блѣнъ, постигнатъ чрезъ саможертвата на плеадата народни будители. Да, народнитѣ будители сж основоположници на нашата обединена Родина: тѣ турнаха основитѣ на днешна Велика България, като зазидаха сами себе си въ тѣзи основи!

ИЗЪ ПЕЧАТА

Комунизмътъ — опиумъ за народитѣ.

(Изъ „Паисиевъ листъ за печата“ № 5).

Сжщата тази формула съ едно сжщественно измѣнение бѣше оповестена отъ създателитѣ на комунизма — Марксъ и Енгелсъ — преди единъ вѣкъ. Оттогава много време изтече, много принципи рухнаха, за да заеме предно мѣсто живиятъ животъ, който не може да бжде скованъ въ едни твърди и завинаги неизмѣними рамки. На времето Марксъ предсказа голѣми бждещи явления и „законо“, които действително се оправдаха, съ една само поправка — че се осществиха въ точно противния смисълъ.

Безъ да имаме желанието да критикуваме формулата „религията е опиумъ за народитѣ“, спокойно можемъ да твърдимъ, че отъ комунизма по-силенъ опиумъ за народитѣ нѣма. Ето и доводитѣ ни:

Комунизмътъ упои група руснаци на времето и тѣ, съ присжщата имъ страсть къмъ мъглявитѣ идеи и мистичнитѣ положения, повѣрваха въ една утопия. Това бѣше пакъ подъ влияние на опиума.

Комунититѣ смѣтнаха, че съ тероръ и пропаганда ще могатъ да създадатъ не друго, а правда, братство и колективенъ духъ. Това бѣше пакъ подъ влияние на комунистическата упойка.

Комунититѣ отъ всички страни по свѣта забравиха своята народностъ и не можахъ да разбератъ, че, борейки се за свѣта, тѣ се борятъ за Свѣ. Русия и, не желайки добруването на собствената си страна и народъ, тѣ сѣкатъ клона, на който сѣдатъ. Нима това не е опиумъ, който убива съзнанието, поварява морала и тъне въ противоречия?

Комунититѣ провъзгласиха рушението за свой култъ и забравиха, че историческитѣ епохи, колкото и да сж тъмни, все пакъ иматъ ценности, които е безумно да бждатъ отречени. Опиумътъ и тукъ затъпи разума, като накара невзрачнитѣ тѣлпи да събарятъ, оплюватъ, петнятъ.

Комунититѣ се опитаха да удавятъ националното чувство и, въ този свой безогледенъ пжтъ на работа, тѣ го закрепиха, циментираха, опълчиха противъ себе си. Действително само упоени, заблудени хора могатъ да мислятъ и работятъ така.

Комунистическа Русия поиска да осъществи свѣтовната революция въ името на „висшето благо“ и днесъ загива подъ ударитѣ на националистическа Германия. — Пакъ опиумъ.

Впрочемъ, за насъ става вече съвсемъ ясно, че комунизмътъ е най-натуралниятъ, най-силниятъ опиумъ за народитѣ!

ОФИЦИАЛЕНЪ ОТДѢЛЪ.

Окръжно № 7549 отъ 22 окт. 1941 г. до епархийскитѣ Архидерен — приканятъ се да разпоредятъ до благоговѣйнитѣ свещеници въ епархийскитѣ имъ да взематъ дейно участие въ отпразднуване „Деня на слѣпия“ на 8 ноемврий.

Ваше Високопреосвещенство,

И тази година, по починъ на съюза „Обществена подкрепа“, ще се отпразднува *Деня на слѣпия*, на 8 ноемврий — Димитровденъ, въ който день ще се призове нашето общество къмъ по-милосърдно отнасяне къмъ сждбата на страдащитѣ наши братя-слѣпи, както и къмъ повече пожертвувателностъ, за да се облекчи материално тѣхната издръжка.

Св. Синодъ, като има присърдце тежката сждба на слѣпитѣ, както и че родната Църква трѣбва да подкрепи дѣлото за тѣхното подпомагане, реши, извънъ заседание, да Ви приканимъ да разпоредите до благоговѣйнитѣ свещеници отъ благодарваната Ви епархия да взематъ дейно участие въ отпразднуване деня на слѣпия, като кажатъ и подходящи думи за значението на този день. На сжщия день да се пусне дискусъ въ полза на слѣпитѣ, а събранитѣ суми да се преведатъ въ Св. Синодъ, за да бждатъ препратени по принадлежностъ.

Препоръчваме се и пр.

Намѣстникъ-председателъ на Св. Синодъ:

† *Видинский Неофитъ.*

Съдебно отдѣление.

Съобщава се на заинтересованитѣ страни и лица, че на *седмото* и *осмото* съдебни заседания на Св. Синодъ презъ зимната му сесия на 1941 година ще бждатъ сложени на разглеждане следнитѣ производства:

VIII сжд. заседание — 19. XI. 941 г.

1) в. бр. д. № 289/38 г. на Петъръ М. Матровъ и Калина Вълкова, отъ Шумѣнъ.

2) в. бр. д. № 170/40 г. на Иванъ Станчевъ Вълевъ и Пена Димитрова Георгиева, отъ с. Робово, Елховско.

3) в. бр. д. № 76/41 г. на Донка Добрева Иванова и Петко Атанасовъ Йордановъ, отъ с. Победа, Ямболско.

4) в. бр. д. № 77/41 на Тодоръ Атанасовъ Драгановъ и Пенка Куманова Стоянова, отъ с. Недѣлско, Ямболско.

5) в. бр. д. № 81/41 на Марко Петровъ Илковъ, отъ с. Кжтина и Еленица М. Петрова, отъ с. Курило, Софийско.

6) в. ч. пр. № 19/41 на Петъръ и Лоза Златареви, отъ София.

7) в. бр. д. № 192/41 на Кирилъ и Анна П. Бакалови, отъ Бѣлоградчикъ.

8) в. бр. д. № 193/41 на Миланъ Цвѣтковъ Поповъ и Стана Илиева, отъ София.

9) в. бр. д. № 194/41 на Райка и Станчо Петрови, отъ София.

10) в. бр. д. № 195/41 на Димитъръ Д. Пановъ и Зафирка Енева Кебеджиева, отъ Ломъ.

11) в. бр. д. № 196/41 на Елена и Веселинъ Ангелови, отъ София.

12) в. бр. д. № 197/41 на Панайотъ Илиевъ Калицовъ и Парашкева П. Алексиева, отъ София.

13) в. бр. д. № 198/41 на Захари Йосифовъ Ивановъ и Николина Ст. Ленкова, отъ Перникъ.

14) в. бр. д. № 199/41 на Михаилъ Новакъ отъ Бургасъ и Елисавета Ив. Желева, отъ София.

15) в. бр. д. № 200/41 на Гергинъ Соколовъ Жотевъ и Агна Костова Аначкова, отъ с. Бугьовци Софийско.

16) в. ч. пр. № 20/41 на Анастасия и Коста Ст. Тънковъ, отъ Бургасъ.

IX. сжд. заседание — 22. XI. 941 г.

1) в. бр. д. № 199/41 на Гено Николъвъ Сейменски и Мария Тодорова, отъ с. Ржево-Конаре, Пловдивско.

2) в. бр. д. № 32/41 на Никола П. Чолаковъ, отъ Търново и Вела Н. Ганева, отъ с. Писарево, Г.-Орѣховско.

3) в. бр. д. № 58/41 на Ревка Захариева Петрунова и Асенъ Филиповъ Василевъ, отъ с. Мошино, Софийско.

4) в. бр. д. № 84/41 на Косю Димовъ Петровъ и Пена Дедева Проинова, отъ с. Рѣховцитѣ, Севлиевско.

5) в. бр. д. № 116/41 на Апостолъ Костадиновъ Павловъ и Магдалина Н. Ангелова, отъ Пловдивъ.

6) в. бр. д. № 201/41 на Пѣю Стефановъ Йѣвковъ и Надежда П. Стефанова, отъ с. Цѣрова-кория, Търновско.

7) в. бр. д. № 203/41 на Стоичко Янковъ Танковъ и Мария Илиева Дракова, отъ с. Дълго-поле, Пловдивско.

8) в. бр. д. № 204/41 на Димитъръ Недѣлковъ Кабаковъ, отъ София и Пенка Г. Попова, отъ Ямболъ.

9) в. бр. д. № 205/41 на Илия Коцевъ Гущеровъ и Надежда Димитрова Константинова, отъ София.

10) в. бр. д. № 206/41 на Никола Пауновъ, отъ с. Скрецъ, Софийско и Калина Ив. Европейска, отъ София.

11) в. бр. д. № 208/41 на Иванъ Русевъ Ивановъ и Желѣза Иванова Вълкова, отъ с. Зорница, Ямболско.

12) в. бр. д. № 209/41 на Станка Христова Кацарова, отъ с. Окопъ и Янаки Стоевъ Атанасовъ, отъ с. Ханово, Ямболско.

13) в. бр. д. № 210/41 на Олга Димитрова Младенова и Димитъръ Панайотовъ Узуновъ, отъ Бургасъ.

14) в. бр. д. № 211/41 на Никола Тодоровъ Кичиловъ и Мария Петрова Личева, отъ София.

15) в. бр. д. № 212/41 на Петъръ Райчевъ и Фина Яковлева, отъ София.

Забележка: Ако горнитѣ заседания не се състоятъ на опредѣленитѣ дати, или не се разгледатъ всички насрочени дѣла, отлагатъ се за следващето по редъ заседание.

Данѣкоплатци, искате ли вашитѣ данѣци да не се увеличаватъ? Запишете колкото ви е възможно по-голъми суми за сегашния държавенъ заемъ.

СЕДМИЧЕНЪ ПРЕГЛЕДЪ НА СЪБИТИЯТА.

По случай откриване желъзопътната линия Шуменъ—Карнобатъ, Н. В. Царятъ поздравя съ обширна телеграма българските желъзничари за голъмия имъ успѣхъ и награди нѣкои отъ тѣхъ съ ордени.

Въ столицата пристигна замѣстникътъ на м-ръ председателя при министерството на външнитѣ работи въ Словашко г. д-ръ Стефанъ Полякъ. Той бѣ приетъ на аудиенция отъ Н. В. Царя.

Всички годни за земеделска работа въ Бѣломорието се мобилизиратъ съ решение на Министерския съветъ. Земеделскитѣ работници, добитъкътъ, инвентарътъ и цѣлата дейностъ по изхранването и засѣването се поставятъ на военни начала. Назначава се комисаръ за изораването и засѣването земитѣ въ Бѣломорието съ четирима помощници.

Въ София се откри българо-хърватска културна седмица, която цели взаимното опознаване и заякчаване културнитѣ и политически връзки между двата народа. Уреди се тържествено събрание, на което говориха пълн. м-ръ д-ръ Вл. Жидовецъ, проф. Иво Оршаничъ, г. д-ръ К. Станишевъ и др. Уредени бѣха и изложби.

Въ пѣтуванията по желъзницитѣ бѣха наложени голъми ограничения. Отмѣнени и намалени бѣха редица влакове, а сжщо и безплатни и съ намаление пѣтувания.

Започна разглеждане дѣлото по голъмата конспирация на д-ръ Г. М. Димитровъ. Привлѣчени на подсъдимата скамейка сж повече отъ шестдесетъ лица. Продължава разпитътъ на обвиняемитѣ.

Военнитѣ действия на Източния фронтъ продължаватъ съ неотслабваща сила. Тѣ се простиратъ на една линия отъ 1200 км. Германскитѣ шурмови отряди постепенно обграждатъ Ленинградъ. Отъ 22 юний насамъ били унищожени повече отъ 260 съветски дивизии. Действията въ Донецкия басейнъ се развиватъ бързо въ полза на германското оръжие. Най-значителниятъ успѣхъ презъ седмицата бѣ падането на Харьковъ — най-голъмия стопански центъръ на Украина, свързанъ съ желъзнитѣ мини на Кривой рогъ и съ каменовжленитѣ залежи на Донецкия басейнъ.

Съветското правителство, а сжщо и дипломатическото тѣло напустили Москва и се прѣмѣстили въ Куйбишевъ. Това бѣ съобщено отъ началника на информационната служба г. Лозовски. Истинскитѣ боеве за Москва сега започвали.

Фюрерътъ прие въ главната си квартира италианския м-ръ на външнитѣ работи г. Графъ Чано, съ когото водилъ важенъ разговоръ въ духа на традиционното приятелство и на изпитаното братство по оръжие между двата народа.

Войната срещу Англия се задълбочава. Германскитѣ въздушни сили непрекъснато бомбардиратъ пристанища и военни складове на острова, а сжщо и неприятелски конвои.

Въ Франция станаха нови, голъми покушения срещу германски офицери и войници. Германскитѣ окупационни власти взеха крути мѣрки, като разстреляха голъмъ брой заложници. Френското правителство сжщо взе мѣрки, а маршалъ Петенъ отправи позивъ по радиото и приказани свонтѣ съотечественици къмъ спокойствие и пазене реда.

Райхсминистърътъ на стопанството г. д-ръ Функъ произнесе речъ за стопанското преустройство на европейския материкъ. Златната система може да се

смѣта за рухнала, заяви той. Германия не е отслабнала отъ войната съ СССР, а напротивъ военната ѝ мощь се е значително увеличила.

Португалското правителство забранило на търговскитѣ си кораби да пренасятъ стоки за воюващитѣ страни, тѣй като сж отбелязани вече нѣколко потопявания.

Американо-японскитѣ отношения се затѣгатъ, въпрѣки че преговоритѣ още не сж сжсани. Секретарътъ на американската флота полковникъ Ноксъ заявилъ, че му сж известни нападателнитѣ намѣрения на Япония.



I. У насъ.

Завръщане на Царицата. Нейно Величество Царицата, идеща отъ Италия, миналата недѣля се завърна въ София. При пристигането ѝ Царицата бѣ посрещната отъ Н. В. Царя и царското семейство.

Откриване на Народното събрание. Миналия вторникъ, предъ пладнѣ, тържествено бѣ открита третата редовна сесия на XXV-то Обикновено Народно събрание съ Тронна речъ, прочетена отъ Н. В. Царя, въ присѣствие на Н. Величество Царицата и Т. Ц. В. князь Кирилъ, княгиня Евдокия и Вюртенбергската херцогиня Надежда. Следъ Тронната речъ бѣ отслуженъ водосветъ отъ Н. Високопреосвещенство Софийския митрополитъ Стефанъ, който въ кратко слово пожела на народното представителство ползотворна законодателна работа.

Намѣстникъ-председателътъ на Св. Синодъ при Министъра на финанситѣ. На 27 т. м., по обѣдъ, Негово Високопреосвещенство Видинскиятъ митрополитъ Неофитъ, Намѣстникъ-председателъ на Св. Синодъ, посети г. Министъра на финанситѣ, съ когото е размѣнилъ мисли около бюджетно-проекта на Църквата за 1942 година и за намиране срѣдства за издръжка на семинариститѣ отъ Македония, постъпили като ученици въ семинаритѣ на царството.

Поменъ за дарители. На 26 т. м. следъ св. Литургия, въ столичния храмъ „Св. Седмочисленици“, по установена ежегодна традиция и починъ на Министерството на народната просвѣта, се отслужи панихида и молебенъ за всички покойни и живи дарители за поощрение и възходъ на родната просвѣта. Панихидата и молебенътъ се отслужиха отъ Негово Високопреосвещенство Софийския митрополитъ Стефанъ, който произнесе и хубава речъ за крепителитѣ и вдъхновителитѣ на родното духовно творчество. Все за сжщия случай говори и инспекторътъ по класическитѣ езици при Министерството г. Б. Илчевъ. На помена присѣстуваша главниятъ секретаръ на просвѣтата г. проф. Иоцовъ, висши чиновници отъ Министерството, близки на дарителитѣ и многобройни богомолци.

Панихиди за починали Архiereи. На 26 т. м., по случай годишнина отъ смъртъта на блажено-

починалия Старо-загорски митрополитъ Мегодий Кусевичъ, въ столичната църква „Св. Кирилъ и Методий“, следъ Божествената служба, се отслужи панихида за покойника отъ храмовото духовенство. Това е ежегоденъ поменъ за починалия иерархъ, който е подарилъ библиотеката си на храма и на братството при него. Свещеникъ Никифоръ п. Теофиловъ произнесе и кратко слово за живота и заслугитѣ на дѣдо Методия. Сжщия денъ, въ столичната църква „Покровъ Пресвятыя Богородицы“, при старческия приютъ „Всѣхъ Скорбящихъ Радостъ“, следъ св. Литургия, се отслужи панихида отъ църковния клиръ за приснопаметния Охридски митрополитъ Борисъ, който е погребанъ въ двора на църквата. Свещеникъ Димитъръ Радовановъ произнесе и кратка речъ по случай годишния поменъ за покойния владика. И на дветѣ панихиди присъствуваха близки и почитатели на покойниците.

II. Въ чужбина.

Ромънската църква. *Свещената война противъ болшевизма.* Негово Блаженство ромънскиятъ патриархъ Никодимъ отправилъ пастирско послание къмъ ромънскитѣ войници отъ фронта, къмъ цѣлото население на страната и православния църковенъ клиръ по случай участието на ромънския народъ въ свещената война противъ болшевизма.

„Провидението—говори Патриархътъ въ посланието си—е сподобило ромънския народъ съ велика честь, като го е наредило рамо до рамо съ съюзническитѣ армии, които се биятъ за тържеството на кръста надъ безбожническия болшевизъмъ. Тая велика борба ще завърши съ победата на Правдата, защото Самъ Христосъ окриля Своитѣ войни. Отъ всѣкиго, обаче, се иска да изпълни своя дългъ до самопожертвувателностъ: войникитѣ на фронта, земеделецътъ надъ ралото, а свещеницитѣ трѣбва да поддържатъ у всички пламъка на вѣрата и надеждата въ победата.

Всички нещастия трѣбва мжествено да бждатъ понасяни. Погледитѣ на всички трѣбва да бждатъ отправени къмъ небето, съ молитва къмъ Всевишния да благослови и удостои съ подкрепата на могщата Си дѣснаца дѣлото на фюрера на Райха и кондукатора на Ромъния, както и на тѣхнитѣ сътрудници, за победа на кръста и прослава на Христовото име.

Възстановяване на катедралата въ Кишиневъ. При отстъпването си болшевицитѣ разрушили величествената православна катедрала въ Кишиневъ. Утваритѣ на църквата били разхвърлени и разграбени, а иконитѣ и другитѣ принадлежности опожарени.

Следъ завземането на града отъ ромънскитѣ войски, по починъ на командувачия ромънскитѣ войски въ Бесарабия генералъ Чуперка, билъ съставенъ комитетъ, който има за задача да събере срѣдства и организира възстановяването на митрополитската катедрала.

На отправения позивъ къмъ православнитѣ християни да дадатъ съдействието си, отъ много страни сж се отзовали съ удивителна готовностъ за пожертвувателностъ. Примѣръ за това е далъ самъ Н. Блаженство патриархъ Никодимъ, който е подарилъ отъ името на Букурещката архиепископия 100 хиляди леи за възстановяване на митрополитската катедрала въ Кишиневъ.

Обява. Църковното настоятелство при храма „Св. Богородица“ въ с. Мъглижъ, Казанлъшка околия, обявява, че първата енория, състояща се отъ 370 къщи, заедно съ с. Борушица, е вакантна. Желаетитѣ кандидати съ богословско образование да се явятъ на пѣние, проповѣди и опознаване.

Настоятелството при храма „Св. Живоприемний Източникъ“ въ с. Лесово, Елховско.

Обявление № 2. На единадесетия денъ отъ настоящата публикация въ „Църковенъ вестникъ“ ще се произведе търгъ за отдаване подъ наемъ църковната зеленчукова градина.

Законътъ за Б. О. П. е задължителенъ.
1-183-1 Отъ Настоятелството.

Троянска света Обитель.

Обявление № 236. На 31-я денъ отъ публикуване настоящето въ „Държавенъ вестникъ“, въ манастирската канцелария отъ 9 до 10 часа ще се произведе търгъ съ явно наддаване за продажбата на 59 стоящи букви дървета, съ приблизителна плътна маса 200.19 кубически метра, находящи се въ манастирскитѣ общински гори, мѣстността „Срѣдоцитѣ“, съ първоначална цена 151 лв. на куб. метъръ.

Залогъ за правоучастие се иска 10% върху първоначалната цена и връхнинитѣ въ банково свидетелство. Закона за б. о. п. е задължителенъ.

Всички разноски, публикация, гербъ и други плаща конкурентътъ.

Поемнитѣ условия сж на разположение всѣки при-сжтственъ денъ въ манастирската канцелария.

Троянски манастиръ, 10 октомврий 1941 год.
1-188-1 Отъ управлението.

Троянска света Обитель.

Обявление № 237. На 31-я денъ отъ публикуване настоящето въ „Държавенъ вестникъ“, въ манастирската канцелария отъ 10 до 11 часа, ще се произведе търгъ съ явно наддаване, за продажбата на 153 стоящи букви дървета съ приблизителна плътна маса 663.92 кубически метра, находящи се въ манастирскитѣ общински гори, мѣстността „Зеленишки долъ“, съ първоначална цена 136 лв. на кубически метъръ.

Залогъ за правоучастие се иска 10% върху първоначалната цена и връхнинитѣ, въ банково свидетелство. Закона за б. о. п. е задължителенъ.

Всички разноски, публикация, гербъ и др. плаща конкурентътъ.

Поемнитѣ условия сж на разположение всѣки при-сжтственъ денъ въ манастирската канцелария.

Троянски манастиръ, 10 октомврий 1941 г.
1-189-1 Отъ управлението.

Троянска света Обитель.

Обявление № 241. На 31-я денъ отъ публикуване настоящето въ „Държавенъ вестникъ“, отъ 14 до 16 часа, въ манастирската канцелария ще се произведе търгъ съ явно наддаване за отдаване на наемателъ за срокъ отъ 3 години стария манастирски хотелъ, съ първоначална цена 8,000 лв. годишно.

Залогъ за правоучастие се иска 6,000 лв., който остава като гаранция презъ цѣлия наеменъ периодъ.

Закона за б. о. п. е задължителенъ.

Всички разноски, гербъ, публикация и др. сж за смѣтка на наемателя.

Поемнитѣ условия сж на разположение всѣки при-сжтственъ денъ въ манастирската канцелария.

Троянски манастиръ, 13 октомврий 1941 г.
1-190-1 Отъ управлението.

Гл. редакторъ: Хр. Поповъ.

Печатъ С. М. Стайковъ — София.